

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

Megjelen minden szerdán és szombaton este
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Wekerle-tér 671.

Felölös szerkesztő:
Bíró Pál.

Főmunkatárs:
Dr. Buza Barna.

Előfizetési ár: egész évre 5 ft, félévre 2.50, negyedévre 1.25
Egyes szám ára 5 kr.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánál, Wekerle-tér 502.
Hirdetéseket a legutóbbabb árban közölünk.

Az igazi szocialismus.

Sátoralja-Ujhely jan. 24.

Igaza van Majláth grófnak, ha a parasztszocialismus ellenszeréi jó iskolák, közigazgatás s a kisbirtokok védelmében keresi. Valóban szorgos körültekintéssel s nagy tudással állítja fel elméleteit, melyek a földművelő nép romlásának okait tárják fel. Megjelöli az orvoságokat és melylyel a bajt orvosolni lehet — de nem öleli fel e kérdést teljesen, nem gyökereiben akarja gyógyítani a bajt, hanem csak koronájában.

Mert kétségtelen, hogy az értékesítő és hitelszövetkezetek, homestead és egyéb ily reformok üdvös szolgálatakat tehetnének a népnek, de mikor a kisbirtokok védelmét pusztán a meglévő konzerválásával akarja elérni Majláth gróf — nem gyökereiben oldja meg a bajt, hanem egyeduralan.

Mert ha ugynevezett paraszthitbizományokat akarunk létesíteni, akkor elegendő földet is kell adni a népnek. Különbösen csak növelők a földnélküliek számát, kik még bérletet sem köthetnek, a nagybirtokok és látifundumok miatt. Nem Zemplén értem, hanem Bereget például, a szocialismus főfészekét az Alföldet és az egész Dunántúlt. Ipar és gyárak hiányában mezei napszámra kénytelen menni itt a nép, télen azonban a munka szünetelvény s különben is földművelői városokban a napszám, a mezei munkák idején kivéve oly csekély, hogy családját egész éven

abból el nem tarthatja. A nagy látifundumok, birtokok részbeni feloldása és parcellázása volna az az orvoszer, melylyel a kisbirtokok számát szaporíthatnók, csak akkor kössük meg a kis birtokot. És akkor elérjük, mire a gróf törekszik, hogy egy erős fejlődőképes birtokos osztályt teremünk, megakadályozva azt, hogy az elégedetlen nép lelketlen izgatók által félrevezetve a hazug szocialismus karjaiba vesse magát.

Az igazi ideális szocializmust azt ne bántuk. Még a messze jövőnek hajnala az, melynek fénye mellett halad az emberiség a társadalmi tökéletesség felé. Semmi egyéb az, mint rég megkezdett s mindig egy irányba folyó haladás, addig a pontig, míg a társadalmi tökély elértetik. A reformok már megkezdődtek régebben, mert az emberiség folytonos mozgásban van és halad folyton-folyvást kitűzött célja felé.

A francia forradalomban ismerték meg újra az eltemetett emberi jogokat. Erőszakos megrázkodtatás árán tiporta ugyan porba az, az akkor fenállott politikai és társadalmi rendet, az elnyomók letiportattak, az elnyomottak felülkerekedtek, de a teljes egyenlőség elve mégis érvényesült.

Ez egyenlőségi eszmék továbbterjedését aztán az egyesült Európa vérbe fojtotta ugyan, de a vérelázított talajon félszázad múlva ismét kikell a szabadság, egyenlőség és testvériség eszméje. Nalunk Kossuth Lajos zárta fel a nemze-

tet tespedtségéből és törte szét az évszázados bilincseket. Igaz, hogy most nem igen látjuk, hogy az emberiség ezen alapelveit már évszázaddal előbb hirdették ki és hogy ezen alapelvekért milliók véreztek el aztán a vesztőhelyen.

Különös jogok most is léteznek, melyeket némelyek születéssökkel szereznek meg, a polgár pedig, ha jól meggazdagodik, kitüntetésnek tekintti, hogy közzéjük emeltetik. A középosztály, értelmiség hivatását szintén, kellően nem teljesíti.

De az emberiség, mely folytonos mozgásban van, eszméit vesztie nem hagyja, folytonosan halad célja felé. Azok, kik csupán ezen küzdelmet felületesen nézik, idegeskednek, munkáskérdésről, elterdített szocializmusról szólnak, a ki azonban a százados fejlődést szemléli, látja, hogy itt mindig egy bizonyos egy irányban haladó harc táruul szemünk elé, mely most lassu haladás, egykor pedig véres revolució.

Es ha eléri a messze jövőben az emberiség a társadalmi tökélyt, hiába akarják fentartani a régi rendet, úgy tekintünk erre, majd, mint mostan a félszázad előttire.

Nem az anarchizmus őrjöngése, nem a nihilizmus rémuralma lesz az, nem véres revolucio, hanem lassu, régen kezdődött és valamikor a messze jövőben véget érő szocialis forradalom. Mert a forradalom nem más, mint maga a haladás, a haladás a holnapnak

eszméje, a holnap pedig mulhatatlanul teljesíti feladatát, megkezdte már tegnap s folytatja ma.

Az országok meg fogják védhetni nemzeti és faji jellegüket is, ugyanis kétségtelen, hogy az alakulás érinteni fogja a nemzeti és faji jellegét is. Épen ezért boldog azon ország, mely ezen haladásnak majd utját nem állja, mert nem emberek csinálják, hanem magától csinálódik ez. Es ha a haladásnak akarja utját állani, akkor azt tapasztalja majd, hogy a haladás katonája sok millió és ezen táborban a rokkantak ép oly hatalmasak, mint másutt a legvitézebb katona.

Szekely Áron.

A zemplénavarmegyei tanítóegyesületről.

A zemplénavarmegyei tanítóegyesülésben rejlt kiváló előnyeinek és fontosságának tudatától áthatva, az 1897. december 9-iki közgyűlésen való tömeges megjelenésével élénken demontsrálta, hogy a sok évi mulasztást helyrehozni és tevékenységével érdekeit előmozdítani komolyan akarja.

Igen sok és szép határozat hozatott ezen nevezetes közgyűlésen. Ha ezen életvelől sok határozat közül csak egy néhány is teljesezésbe megy, úgy egyesületünk igen szép virágzásnak indulhatott volna. Figyelemmel kísérve egyesületünk egy évi működését saj-

TÁRCA.

Hervadt levelek.

Irta: *Winterhjelrn Keresztély.*

Csillogó, világos, őszi csend . . . hűvös hangulat a levegőben . . . finom, átlátszó fény minden tárgyon . . .

Az asszony kinyitott az ablakon a kertbe, hol a kertész dolga után járt. Gondolta magában:

— Mintha halotti ágyon feküdne a természet. Mindenütt az elmulás csilláma látszik. Maholnap eljönnek a viharok a halál telével.

Valami kedvetlen ingerültség szállotta meg, mely gondolatait mindig arra felé hajszolta, a minék halál, muló élet, elhaló emlékezet a revé. Még csak ez élt emlékezetében. Minden egyéb hátrább szorult, értékét vesztette e változó képek között. Ott látta magát férje halotti ágyánál, oly tisztán, oly világosan, mintha csak tegnap történt volna; pedig évek multak azóta. Aztán jött a keserű fájdalom, mikor elvesztette egyetlen fiát, ki oly ifju volt még, oly tehetséges, kit oly bensőn szeretett. Odakinn minden egy elhervadt nyárról regélt, mikor még remélt, félt, szenvedett egyetlen gyermekével, ki még rámaradt, leányával, kit az éles anyai szem az első szerelem heves, változó hangulataival kísért. Mit ért, hogy a fiatal teremtés remé-

nyeket ápolt mint az ifjuság rendező? A tapasztalt asszony tudta, hogy gyermekére is eljön a tél fagyaszító szelével és hervadt leveleivel, — tudta, hogy gyermeke reményeit is családós fogja érni teljesedés helyett.

Leült a karszékbe s körüljártatta szemeit az elegáns szobában. Mit ér mindaz, a mit az anyagi jólét gyűjtött össze körülötte?! Mit ér, ha úgyis el fog jönni az élet ősze?! (itt egy pillantást vetett a könyvre, melyet épp olvasott s épp nyitva feküdt az asztalon) ha mégis mindenből »hervadt levelek« lettek?!

Mert hiszen így volt az tulajdonképpen! A kis hangulatos elbeszélésnek, jól megfontolva a dolgot, igaza volt lényegében: épp az ő hangulatát tükrözte vissza, az ő külső hangulatát, meg az ő belső hangulatát — a hogyan épp e pillanatban uralkodott rajta.

E hangulattól nem birt szabadulni. Megelvenült az minden kis emléknél, melyet környezete fölébresztett benne. Vette kalapját nyakkendőjét, a verandán keresztül lement a kertbe, előbb a nagy virággyakat járta körül — a nagyri pompa maradék romjait — aztán lent megállott a kertész előtt.

— Magának is a hervadt levelekkel van dolga Olszn?

— Igen, nagyságos asszony, azokal.

Az öreg, szinte ősz kertész fölegyenesedett görnyedt helyzetéből és rátamaskodott a gereblyére.

— Azt hiszem Olsen, szomorú látni, hogyan lesz itt minden hervadt levéllé. És aztán eljön a tél, a hó . . . ah! Megrázkodott és szomorúan nézett le a virággyakra.

— Az, az, bizony eljön a tél, el a! Olsen a szája másik felébe tolt a bagót és némi kíváncsisággal nézett az úrnőre. Nem értette teljesen, hogy mit gondolt az úrnő. Mert olyan csodálatos volt kissé, a mit mondott! Mintha be nem kellene következnie a télnek!

— Nem jó vóna, ha telünk nem vóna! — szólott lassu megfontolással. Mert ha ez a rózsátó egész évben nőne, nőne, akkor kiszírna a földet és csupa gyommá lenne. De ez a lomb itt, látja nagyságos asszony a legjobb termőföld lesz a tavaszra, ebből nő ki az új rózsá. Körbe' forog a' mindig, biz' úgy, nagyságos asszony, körbe' forog. A mi virág: elhervad; de oszt' a mi elhervad: meg-meg virág lesz. Már az így van a természetbe!

— Igen, igen, kedves Olsen; csak azt gondoltam, hogy minékünk is el kell hervadni.

— Igen, igen . . . ha, ha . . . úgy van . . . igen, igen . . . De hiszen vannak gyermekeink!

— Gyermekek! . . . Minden bizonynyal! . . . Bárcsak ne kellene ezeknek is elhervadni! . . . De mégis boldogságnak vélte, ott állani és hangulatokról beszélni egy emberrel, a kinek csupán a kézzelfogható, az anyagiás iránt van érzelke, a finomabb szimbolikát fel nem foghatja, a futólagos, de

keserü hangulatokat — melyek láthatatlan, de emésztő illatukkal ölnék — nem értheti.

Megint a szobában ült, megint elővette azt a könyvet, futó pillantást vetett a felnyitott lapokra, mintegy azért csupán' hogy újra bele találjon eredeti hangulatába. Hiszen nem arról a nagy, végtelen hervadásról volt abban szó, hanem a mi a múlt élet folyamán elhervad; tépelődött, vajjon nem ő is egy halom hervadt levélre néz e le!?

Hazasságra gondolt vissza. Boldog? Igen, mi az: boldog?

Ha egészen őszinte akart lenni maga iránt, kénytelen volt bevallani, hogy a szerelem helyébe később olyan viami lépett, a mi inkább a barátság, a kötelességi iránti megadashoz hasonlított. Ha visszaidézte emlékezetébe ideális álmait az örökké izzó tűzről, mely örökké lobogó, örökké gyújtó, örökké melengető kell hogy legyen: be kellett vallania, hogy sok láva és salak is járt vele s éppen ebből maradt vissza nagy rész.

Nem hozdátok-e vissza ideális álmait egymás után az élet folyamán, mintegy hallgatag egyetértéssel? nem szállítottak-e alább igényeiket? nem mondtak-e le a legdrágábbról, legmélyebbről, legerősebből? nem olyanná lett-e szerelm, mint két igen művelt ember barátsága, kik sokban híven alavetik magukat egymásnak, némely dolgokban pedig egészen közönyösek egymás iránt? Nem abban a mértékben távolodott-e férjétől, a mily mértékben közeledett

nosan kellett tapasztalni, hogy mint sötét felhőből egy kis időre előbukkan a nap is aztán megint a felhők mögé búj, — úgy ami egyesületünk is hosszas hallgatás után rövid időre a cselekvés terére lépett; de csakhamar elaludt.

A munkálkodásnak sehol sem nyomát nem találok. Semmi sem emlékeztet arra, hogy ime: oly egyesületnek vagyok tagja, mely mindnyájunk szellemi és anyagi érdekeink előmozdításán fáradozik. Nincs szándékomban az elnököt vádolni, mert az ő jóakaratairól és buzgóságáról meg vagyok győződve; de annál súlyosabb vád illeti a tisztikar azon tagjait, kik a beléjük helyezett bizalomnak megfelelni vagy nem tudnak, vagy nem akarnak. Csak igen röviden fogom elősorolni mindazon mulasztásokat, melyeket az egyesület vezetői eddig elkövettek. Hadd győződjék meg minden ember azon nagyfokú indolenciáról, melylyel egyesületünk iránt viseltetnek.

A közgyűlésnek egyik legérdekesebb határozata: egy organum létesítése volt, mely hivatta volna állandó kapcsolatot létesíteni a tagok között. A tanügyi rovat, mely a Zemplén című lapban minden héten megjelenik minden, csak kapcsolatot nem. Kárba vészett munka a rovatvezetőnek minden fáradozása, ugyszólván egymagára hagyva, eredményt nem érhet el. Hány érdekes kérdést vetettünk fel; szolt-e valaha egy is hozzá, keletkezett-e egyszer is egy polemia, melyek pedig többnyire, igen tanulságosok és észrejellesztők szoktak lenni.

Megalakult a két »működési kör«; de úgy látszik, csak annak, hogy tértelenségükben nagyokat ásitozzanak.

A közgyűlésen ígéretet kaptunk Dókus Gyula úrtól, hogy mihelyt a megye megszavazza az 1%-es közművelődési pótdótot, ezen alaptól a tanítók fuvardíjai utalványoztatnak maji ki. Talán az elnök ur tudná megmondani, hogy az

ígéret miért maradt csak pusztán ígéret, hogy az egyesületnek ezen legvitalisabb kérdését mért hallgatják el? Már pedig, míg a napidíjak ügyét előnyösen meg nem oldják, addig az egyesületi élet felvirágoztatásáról szó sem lehet.

Hogy milyen nagy a nembánomság minden téren, mutatja a tagsági díjak beszedése körül észlelhető nagyfokú hanyagság. Én például (s bizonyára mások is) már befizettem volna az 1 ftrnyi tagsági díjjal; de nem tudom a pénztárnok ur címét s talán az is az emberi gyarlóságokhoz tartozik, hogy az ilyen fizetési kötelezettségeknek csak akkor teszünk eleget, mikor már nagyon szorítják az embert, erre nézve illetve a fizetésre egyetlen egy felszólítást sem kaptam (s így bizonyára mások sem).

Igy keletkeznek aztán a hátralelékek. S míg az 1 ftrtől bárki is könnyen lefizetheti, a 2—3 évi hátralelékeknek rendes sorsuk, hogy egyáltalában nem fizetik ki.

Az egyesületeknek egyik igen szép célja: Pályatételeknek kitűzése s azoknak jutalmazása. Sok szép és üdvös eszme indult már ki az egyesületekből s ha azok életrevalósága bebizonyult sokszor törvényerőre emelkedtek. A mi egyesületünk is kitűzött pályatételeket, sorsukról eddig nem tudunk semmit, pedig már régen volt. Hol maradt a serkentés, buzdítás a munkálkodásra, no és aztán pénzünk sincs azokat jutalmazni.

Csak nagyjából emeltem ki azokat a mulasztásokat, melyek eddig elkövettek s amely uton haladva biztosra vehető, hogy egyesületünk visszaesik a lethargiába, melyből csak nehezen lesz újra felrázható.

Egy egyesületi tag.

HIREK.

* Uj apró regényünk. A magyar elbeszélő irodalom egy kiváló tehetsége *Thury Zoltán*, a »Budapesti Napló« belső munka-

társa egy kitűnő novelláját engedte át a Felsőmagyarországi Hírlap részére. *Rohoska* József kitűnő fordításában közölt »*Margit*« című szép angol novellát lapunk jövő számában befejezzük. Azután megkezdjük »*A Kövér Kalona Sándorról*«, Thury remek novellájának a közlését. Uj apró regényünk úgy van megírva, oly zsenialitással, oly vonzó modorban, amely Thuryt, az érdekes pszichológust és a nagy elbeszélőt a legmagist az valójában mutatja be.

* **Kitüntetés.** A földmívelésügyi miniszter *Skácskás* Jánost, br. Sennyei István öreg eszeljét 50 éves hű szolgálata érdeméért egy oklevéllel tüntette ki és 50 ftr jutalomdíjban részesítette. A kitüntetés a nagy-kövesdi község-házában ünnepélyesen ment végbe.

— **Kassa-Gálszécs.** Nyulási János dr. ügyvéd és Baján János mérnök egy új vasutvonalat terveznek, mely Kassa-Ujfalun, Alsó- és Felső-Olcsván, Rozgonyon, Györgyön, Bődön, Pető Szimnyén, Kelecsényen és Dargón át Gálszécsig, valamint Bódtól, esetleg Regete-Ruszkáról, Györkén és Bányokon át Rank-Herlányig vezetne. A keskeny nyomtávú, gőzmozdonyu helyiérdekű vasutvonal közgazdasági jelentőségével felül az, hogy a híres Rank-Herlányi fürdő kényelmesebben lenne elérhető.

* **A városi dalárda hurcolkodása.** Mint értesülünk, a sátoraljai helyi városi dalárda a vármegyei háza nagyterméből, hol eddig gyakorló órát tartotta eltávozik az állami iskolába. Ezen távozásának oka az, hogy a főszámvévő jelentést tett az alispánnak arról, hogy a dalárda eddig 300 ftr villamvilágítási költséget okozott a megyének. — A dalárda tudunkkal hetenkint 3 órát tartott, a megyeháza nagytermében s ez alkalommal az egyik villamos csillár égett hetenkint 3 órán át. Ha tehát a dolognak utána számolunk és havi 12 órával vesszük azt az öt hónapot (1898. szept. — 1899. jan. 15.) amit a dalárda a megyeházán töltött, akkor kitűnik, hogy ez 60 órát tesz ki s ennyi világítás nem kerül költséggel 300 ftrba. A dalárdának tehát felmondottak s így az egyület saját világítása mellett egy csöndesebb otthonba

vonul, hol zavartalanul szentelheti magát a zeneköltészet művelésének, távol egységek önkényétől, különféle tendenciáktól, no meg 300 ftrts könyöradományoktól.

* **Helyiérdekű villamos vasut.** A s. a. ujhelyi — sárospataki villamos vasut közgazgatási bejárása — mint lapunkban jeleztük — f. é. január hó 20-án ment végbe, az érdekeltek községek élénk részvétele mellett. A megyeháza nagytermében *Barthos* Andor dr. miniszteri titkár elnökölte alatt lefolyt tárgyaláson különösen a sárospataki bizony nagyon lagymatag kedvel mondták üdvösnek a tervezett vasut létesítését. Érthető okokból, mert hisz ez Sárospatak kereskedelmének kárára volna, mégha tisztességes konkurrenciára lépne is Sátoraljai helyi város kereskedelmével. Igaz ugyan, hogy Ujhelynek előnyére volna, de kérdés, létesíthető-e nyugodt lélekkel oly vállalat, amely az egyik városnak csak a másik kárára biztosíthat előnyöket. Csak ha mindkét érdeke kívánja akkor létesítsünk közösen közös érdekű vállalatot. De meg nagy kérdés, hogy egyáltalán létesíthető-e nagy anyagi veszteség nélkül ez a vasut. Hivatott és kompetens vélemények oda nyilatkoznak, hogy ez a vasut oly nagy anyagi befektetést igényel, amelynek megfelelő jövedelmet a helyi viszonyokat tekintetbe véve ez a vasut nem biztosíthat.

* **Sátoraljai-Ujhelyi általános ipartestület** f. é. február hó 4-én Sátoraljai Ujhelyben a városi színházban az »el-szegényedett iparosok temetkezési költségeinek« fedezésére zártkörű táncestélyt rendez. Belépti-díj: személynként 1 ftr családjegy 2 ftr. Oldalpály 4 ftr. Középpály 5 ftr. Jegyek előre váltthatók az ipartestület elnökénél. Kezdet 8 órakor. Felülfizetéseket a jótékony cél iránti tekintetből köszönettel fogadnak és hirlapilag nyugtazzák. Az ipartestület bálja a leglátogatottabb bálók egyike.

* **Helyreigazítás.** Mult számunkban »végrehajtói vizsga« cím alatt közölt hírből a »végrehajtói« szó kimaradt.

* **A tocsvai kereskedő-írfjak egyesülete** részben az »Önkéntes tüzoltóegyesület« javára, részint pedig a »Polgári Olvasókör« alapítókének gyara-

gyermekéhez? Nem éppen a gyermekek adtak-e okot arra, hogy az egyetértés csak ritka volt közöttük, a véleménykülönbség ellenben gyakori? És a házias élet boldogsága nem csupán abból állott-e utóljára, hogy felbontatlan közös érdekből a műveltség tapintatival haladtak együtt, a helyett, hogy együtt éreztek, együtt éltek volna? El kellett ismernie, hogy a közöny mellett némi boldogság is volt; ám úgy lett-e, a hogyan álmolta egykor? Mi lett az ideálokból, az álmokból? Mégis volt valami igaz a »Hervadt levelekben«; — hervadt, éppen ez volt a leg-helyesebb kifejezés; nem megsemmisült, hanem elhervadt, elszáradt.

Néhányszor lassan fel és alá ment a szobában. Most megállott nagy titkárja előtt; abban voltak eltérve a hervadt levelek, szimbolumai annak, hogy mivé lett mindene. Benn volt a kules, kihúzza a fiókot. Gondolkozott egy pillanattig, aztán kivette a ládikát.

Ott feküdt a hervadt mennyasszonyi bokréta. Középen egy félig nyílt sötétpiros rózsá. Mellette széles körszállagban kedves virága, a heliotrop. Körös-körül szép fehér rózsabimbó. Hervadt az egész.

Valahányszor a bokréta nézett, sohase látta oly élénken maga előtt mindazt, a mije elhervadt, épp úgy hervadt el, mint abban a kis hangulatképen. Nem az ő hervadt sirdombja volt ez...

Letette a nyitott könyv mellé és a nagy tükörhöz fordult. Hervadt volt ő is! Néhány szál szürkűlő haját vett észre — lesz több is nemskára, ha leánya, szerelmének egyetlen maradték tárgya, családja, megtörve, szenvedve, göröcsösen fogódzik anyai szívéhez, ha ezt az utolsó vigaszt is elveszti beteg, már-már félig holt szíve.

Leánya jött odakinn.

Szomorúságát ingerült nyugtalanság váltotta fel, mikor meghallotta leánya léptét. Olvasni akarta gyermeke arcának rejtélyeit: vajjon a vig, vagy a szomoró hangulat kifejezése kerekedett felül arcán? Pedig ránézve a változó kifejezés gyermeke arcán mindig egyértelmű volt: titkos bizoytalanság, a végső keserű családias örökös halgatása...

Kinyílt az ajtó. Elpirulva, sietve, sugarzon, hűvvel lépett be leánya. Mintha fény és meleg áradt volna bele a szobába.

— Anyám!

Többet nem mondott. Csak ezt az egy szót: anyám. Aztán anyja vállára rejtette arcát, nevetet, sirt, magához szorította szülőjét. Mindez heves, viharos öröm jele volt. Nem mert fölpillantani, nehogy anyja belásson első, viharos, szilaj üdvösségébe.

Anyja mégis belatott, átélte azt egy-

kor ő maga is s most odaszorította gyermekét hű, meleg szívére.

S míg a leány elbeszélte lesütött fővel, megakadt, ismét elbeszélte, szót keresett; — anyja elnézett fölőtte a hervadt virágokra és könnyein keresztül ismét frissen, elevenen látta azokat. Rámosolyogtak, elébe ilatoztak, suttogva kérdezték, nem emlékszik-e utjongo szerelmére, nem emlékszik-e arra az égő csókra, melyet rájuk nyomott az első napon, mikor abba a kis ládikába tette őket örök emléklül?

S egyszerre minden felmerült emlékeztében. Mennyi szerelem volt a hosszú évek folyamán szíve fenekén, habár nem éppen olyan, a milyentről ifjúsága idején álmódott! S ha e szerelmenek napfényes és árnyékos oldala is volt s ha ő többet gondolt az árnyékra, annak oka bizonyára az volt, hogy ő is, férje is maguk az árnyékos oldalon maradtak, hogy gyermekeik a napfényes oldalon játszhassanak. De hiszen elég jutott nekik maguknak is a napfényes időből! Csak ifjúságuk első, viharos szerelme hajlammá változott, mélyen befészkelődött a szívébe, hogy ott uralkodhasson az életfejlődés összes finom idegeinek göcáiban. S éppen ezért nem volt mindig képes a szerelem a felszint egyformán rózsás zománcal vonni be. Csupán a múltó virág hervadt el, a törzs és a gyökerek megtartották erőteljes életüket.

Mégis igaz volt a kertésznek, mikor azt mondta, hogy gyermekek következnek utánuk. S ne menne mostan teljesebbé a legdrágább álm, melyet az óta szőtt, mikor gyermekei még pici, gyűgyögő teremtsékek voltak? az álm, melyet már rég a meghiusultak közé számított: hogy nagyanyának lássa magát, a ki gyermekeiben újra átéli az öröm életét.

— Igen, igen, egyetlen, édes... olyan jól értelek... E pillanatban újra átéltem azt az időt, mikor én is így mentem anyámhoz...

Leánya felpillantott:

— Ah, anyám... látom, örülsz, boldog vagy...

Pillantása most az asztalra esett:

— Anyám, mi ez? »Hervadt levelek.« Ni, meg itt is hervadt levelek!

Mosolygott. Hogy is gondolhatott volna e pillanatban arra a hasonlatra, mely ányával történt az ímént, meg arra, a melyik éppen mellette feküdt!

Az urnó vigyázva felvette a bokréta és egy csókot nyomott rá, mely talán kevésbé heves és forró, de szívből fakadóbb és hálásabb volt mint amaz első régen. Aztán befedte a ládikát és leányát homlokon csókolta:

— Nem hervadt levelek ezek, hanem élő emlékek, melyek nőni fognak.

pitására f. é. január hó 29-én, *Tolcsván* a „Vadász-kürt” szálloda nagytermében Lukács-Dandás sátoraljújhegyi zenekarának közreműködésével *mellett műkedvelői előadással* egybekötött *táncestélyt* rendez. A rendezőség: Kurucz János, elnök., Blum Arthur, titkár., Constantin Géza, ellenőr., Guttmann Mór, pénztárnok. — Személy-jegy 1 frt. — Család-jegy (két ülőhely) 2 frt. Kezdeté fél 8 órakor. Felülzések tekintettel a jóékony célra köszönettel fogadnak és hirlapilag nyugtazzák. Szinre kerül: a *Tolonc*, Tóth Ede remek népsziműve. A darabot Bíró Pál lapunk felelős szerkesztője rendezé.

* **Szélhámos városunkban.** Egy fiatal ember, ki saját állítása szerint úri családból származik — nevét a család iránti tekintetből elhallgatjuk — könyvművelő szenvedélyétől úgy, oly anynyira sulyed, hogy a közönséges szélhámos svindlerek gárdájába került. Városunkban csak pár hétig tartott szereplése, s ez idő alatt azon viselt dolgai közül, hogy ismerőseit családjára való hivatkozással alaposan megpumpolgatta; — legkimagaslóbb a következő tette, mely után jobbnak látta azután megugrani. Sorba járva városunk lebutult helyeit, a könnyen hívő vendéglősök előtt egy köztünk élő előkelő állású állami tisztviselőnek adta ki magát, s csinált alapos cehkeket egy átörbözött éjszakán keresztül. A vendéglősöknek azt mondta, hogy holnap jöjjenek be a hivatalába rendezni fogja számláját. Ő azonban másnap eltűnt a városból, s a hitelező vendéglősök felkeresték levéliget az állami tisztviselőt tartozása megfizetése végett. A nevével visszaélő úri enbert a bámulat fogta el a levelek vétele alkalmával s intézkedett rögtön és tudassa a becsapott vendéglősökkel; hogy egy szélhámosnak alaposan felültek.

— **Színészet Beregszászon.** *Bárdy* Károly a nagybányai színház igazgatója, 36 tagból álló jól szervezett színtársulattal Beregszászra érkezett s f. hó 21-én kezdte meg előadásai sorozatát, az „Államtitkár ur” előadásával.

* **A borvizsgálatokat** folytatja a hatóság. Erről szóló részletesebb tudósításunkat térszűke miatt jövő számunkban közöljük.

Ipar és kereskedelem.

— **A vidéki pálinka- és szeszkereskedők mozgalma.** Az új szeszforgalmi adó-törvény némely intézkedési erős sérelmet képeznek a vidéki pálinka- és szeszkereskedők, továbbá kisütösökkel szemben, kiket az új törvény némely rendelkezése ugyszólván teljesen kizár az Ausztriával való forgalomból. E sérelmes intézkedések megszüntetése végett a vidéki érdekeltek között mozgalmat indult meg, melynek célja, hogy memorandumot telyezzenek a pénzügyminiszterhez, feltárva neki az új bajokat.

— **Könyvtári a sörkereskedőknek.** A pénzügyminiszter 1898. évi 108.650. sz. alatt a temesvári pénzügyigazgatóság-hoz intézett alábbi határozatával kimondta, hogy sörzárjeggyel ellátott megadózott sört tartalmazó hordókból sörnek kisebb hordókba oly módon történendő lehozása, hogy ezen kisebb hordók ismét zárjeggyel látsanak el, általánosságban nincs ugyan megenged-

ve, de ily engedélyeket megbízható feleknek bármikori visszavonás és az alább megszabott feltételek mellett a pénzügyigazgatóság kiadhat.

* **Görög borok beözönlése.** A hazai bortermelés fellendülését akadályozó borbehozatalban eddig csak az olasz és dalmát borok vettek részt. Görögország mindeddig nem küldött bort Fiuméba, hanem legfeljebb Triesztbe. Most azonban részeseülünk már ebben a szerencsében is. A közelmúlt napokban közel 10,000 mm. görög bort hoztak Fiuméba, a legkülönbözőbb görögországi kikötőkből. A borra azonban nem fizettek vámot, hanem azonnal továbbszállították Németországba, Svájcba és részben Szerbiába. Fiuméban, ahol most rendkívül nagy a borforgalom, igen élénk érdeklődéssel várják a görög borbehozatal további fejlődését.

IRODALOM.

Háború és béke. III. Ramszesz uralkodott Egyiptomban, 1280 esztendővel az Úr eljövetele előtt. A papok fényes diadalmeneteket tartottak, a főurak drága köntösökben mutogatták magukat a népek. Művészek írták tele képpel, faragtak tele szoborral a templomok oszlopaikat és falait. Fejlett a tudomány, haladt az ipar, hódított a kereskedelem.

S Egyiptom a bukás szélén állott. Züllésnek indult. A nép megelégette a dicsőséges hódításokat. Felébredt a materializmus szelleme. Mindenki jólételei vágyott. Unott lett a kötelesség.

Egy írástudó lefesti tantványa előtt a gyalogtiszts sorsát. „Kenyérét és vizét vállán viszi, mint a szamar a terhet, nyaka és nyakszirtje hasonló lesz a szamárhoz; hátgerince összeroncsolódik. . . . Amikor eléri az ellenségét, olyan, mint a reszkető lud, mert nincs már ereje egyik tagjában sem. Mikor nagy sokára visszakerül Egyiptomba, olyan, mint a születte bot.”

Még hangzottak a győzelmi ének mámoros hangjai, a nép még üdvkiáltásokkal kísérte a fáraó kocsiját, mikor e sorokat írták. De alijában rengett a társadalom. A nép ellenségét látta az államban. Felébredt az ókori anarchizmus.

IV. Ramszesz alatt már nincs Egyiptomnak története. Nem voltak nagy hadjáratai, a leigázott Syria fizette adóját, de lassanként fölébe nőtt az öreg Egyiptomnak.

E vén földnek 3000 éves történet nyomta a vállát, Syria ifju erőben kelt ellene. S az ősi birodalom, fény és pompa közepette a hatalom magas fokán — elhalt.

Ime az elcivilizált, az előregedett nemzeti sorsa, ugyanaz a sors, mely Európára vár a fiatal Amerikával szemben. Az ifju nép az ó-tól tanulja el művészetét, életének alapjait, mindent, de az eltanult formákat a maga fiatal erejével tölti ki. Az egyiké a mult, — a másiknak sem multja, sem jelene — csak jövődjöje.

Ime, így gurul — szinte matematikai pontossággal — a világalom egyik nemzetről a másikra, földrajzi és időbeli következtetességgel.

E jelenségben törvényszerűség van, mert a fejlődés e módjában pszichologia és logika rejlik, s ezért, csakis ezért lehet a történet az élet mestere, magistra vita.

Ezért az élet mestere a *Nagy Képes Világtörténet* is, melynek most megjelent 9-ik füzeté mondja el bőven mindazon eseményeket, melyek e nagy tanulságot magokban rejtik.

A *Nagy Képes Világtörténet* egy füzeté 30 kr. Egy kötet ára díszkötésben 8 frt. Megjelen minden héten egy füzet, minden 4 hóban egy kötet.

Kapható minden hazai könyvkereskedésben.

APRÓ REGÉNYEK.

MARGIT.

Mac Laren után angolból

A „Felsőmagyarországi Hírlap” számára

fordította: *Rohoska József.* 12

Mikor az asztalnál ültünk s megittunk egy-két pohár frissítőt, elkezdünk beszélgetni.

— Istene! — mondá Buxton — meggondolatlan, vakmerő játék volt tőle. Igazán jól játszotta szerepét. De, a mi rossz érzést okoz, sőt egyenesen elkeserít, az, hogy az a lány ezt megakadályozhatta volna. De hogy tudta olyan híven csinálni?

— Tiszta munka! Ott volt mintának az én saját aláírásom a levélben s ott volt, a mire leírnomja — a két cheque.

— De miért nem próbált többet 150 fontnál?

— Talán azt gondolta, hogy nincs több hitelem, vagy egyáltalában kockázatosnak találta felvenni azon a számon.

— De Margit, Margit! — Teljesen csatlakoztam Margitban. Miért tehetted ezt? Minél többet gondolkodom ezen, barátom, annál inkább meg vagyok győződve a felől, hogy ebben a magaviselésben egyébrek kell rejteni, mint a mit a szem láthat.

— Ej! ne beszéljünk erről többet.

Egy illúzióval ismét kevesebb.

Ennyi az egész!

— Meg a meglehetősen nagy összeg — tette hozzá Buxton. E bizony költséges kirándulás volt neked fiacskám s nem egyhamar fogod elfelejteni. És én rendkívül sajnálom, hogy meghívtalak.

— Ej, nem a pénzvesztés! — bár meglehetősen időbe és munkába fog kerülni, míg helyreptódom — de az a borzasztó, hogy épen ő róla kell a legrosszabbat gondolnom. Ez a borzasztó, ez a szörnyű! No de csakugyan ne beszéljünk erről többet. Ezzel végeztünk. Én őt többet nem fogom látni, mert távol áll tőlem ilyen ügyet a bíróság elé vinni. . . . De hogy lehet az, hogy a bank nem kapta meg táviratomat?

— Én attól tartok — mondá Buxton — hogy az az ember, akitől elküldtem, nem épen a legmegbízhatóbb. Nem mondom, hogy nem becsületes, de nagyon szivesen megiszik egy pohár pálinkát. Mindazáltal majd utána nézek, ha haza megyek, — haza pedig megyek, még ma este.

Csakugyan haza is ment . . . De még mindig nem volt vége a dolgnak. Akkor este, mikor Buxton visszatért arkádiai lakába, én ott gúnynyasztottam az odumban, a Clifford szálloda második emeletén, mikor kis csöngetyűm megszólalt — látogatót jelentve. Nem vágytam társaság után. Mélabus önmegadást emelkedtem fel helyemről s kinyitottam az ajtót. Elképzelhető, mily nagy volt meglepetésem, mikor ott láttam magam előtt a magas, karcsu lányt, a csereszínű zsakettben.

— Szabad egy szót szólnom önnek? — kérdé.

A hang nem olyan volt, mint a falun, nem élénk és tiszta, hanem bizalmatlan és nyomott.

Szó nélkül nyitottam fölte utat a bemenetlel.

— Megengedi, hogy barátnóm is bejőjön?

— Ó kisért idáig, ő az én öreg nevelőmön.

— Tessék! . . .

(Vége következik)

Kiadja:

A SZERKESZTŐSÉG.

NYILT-TÉR)

Nilakozat.

Tekintetes Szerkesztő úr! Becses lapjának 6-ik számában folyó hó 21-én a »Közgazdaság» rovatában megjelent azon körülményre, hogy a borvizsgáló bizottság a nálam megtartott vizsgálat alkalmával a legnagyobb részben gyanus borokat talált sat. sat. Tek. Szerkesztő úr vagy tévesen, vagy rosszul van informálva.

Tény az hogy e hó 17-én a borvizsgáló bizottság az üzletemben megjelent és kérték, hogy mutassam elő a fent levő boraimat, a felhívásnak cleget téve rendelkezésükre bocsájtottam a fent levő üvegekkel borral, lemenve a pincébe felbontattak vélem a többi közül vagy 40—50 hordó bort de nem csak, hogy nem hamisnak de még csak gyanusnak sem találták sőt vegyszert próbát sem csináltak. A pincém egy sarkában már évek óta áll 2 hordó romlott stihes bor mely már vagy nyolc év óta a fogyasztási adó hivatalnál romlottva van bejelentve és főlvéve; ezek egyikeből lett 1 minta véve de a vizsgálóbizottság ezt sem meg csak gyanusnak sem találta. De a körülmény is bizonyítja a vizsgálóbizottságnak a véleményét a boraim felül másnap midőn egy helybeli szállodában a melynél szintén természetes bort találtak a bizottságnak egy tagja úgy nyilatkozott »bizony a vörös ökörben sokkal jobb cánkót találunk.»

A tek. Szerkesztő urnak úgy szintén a közönségnek rendelkezésére bocsájtom az összes boraimról a számlákat, hogy kitől és a fuvarleveleket, hogy honnét szereztem én be ezeket mert egy kis rész kivételével a boraim még seprűn vannak.

A mi »Zemplén« 4-ik számában megjelent nevére vonatkozó hírt illeti az már azért is téves információ alapszik mert én pécsi, villányi, és budafoki borokat pincémben soha sem tartottam.

Sátoralja-Ujhely, 1899. január hó 24.

Kiváló tisztelettel

Deutsch Simon.

A rendőrség figyelmébe.

Az a botrányos eset, amely Magaziner Emil éjjeli putikájában a mult hetekben megtörtént, nem csak a rendőrség, hanem a nagy közönség figyelmét is kell, hogy felkeltse és az ilyen putikok birtokosait a legszigorubb ellenőrzésben és a legméltóbb megvetésben részesítse. Ugyanis a mult hetekben bevetődött ebbe a veszélyes putikba egy tekintélyes állású uri ember. Észre vették, hogy az uri embernél jó csomó tizes bankó volt, körülfogatták az illusztris személyzettel, mikor pedig jól ellátott itallal szállodába kísértették. Az említett úr másnap arra ébredt föl, hogy teljesen ki van fosztva. — Visszament Magazinerhez, követelte vissza a pénzét, mert teljes lehetetlenségnek tartotta, hogy a nála levő pénzt elkölthette volna; kérelme és követelése minden eredmény nélkül maradt.

Ime ilyen esetek nagyon gyakoriak ebben az éjjeli putikában, mert hisz ugyanitt hónapról-hónapra és hétről-hétre megyek az, hogy szegény gyáristákat és munkás embereket hazard

* E rovat alatt közölték a szerkesztő nem felelős.

játékokkal kifosztják az utolsó krajcárig. — Jó lesz ha a t. rendőrség tudomást szerez midetzetről és az ilyen rablóbarlangokra emlékeztető putlikokat szigorú ellenőrzés alá veszi.

Sátoralja-Ujhely, 1899. január hó 23.

Teljes tisztelettel:
Anisz Sándor.

A szerkesztőség üzenete:

A. A. Tarczal. Abból a számból többet nem küldhetünk. Még ha a bokrok mögül is fog-nak ránk lövöldözni. még akkor sem ijedünk meg.

Beszéklői vadróza. Köszönjük. Átolvassuk. A kérdésre jövő számunkban felelünk. Addig is megmondhatunk annyit, hogy soh'se búsuljon. Gomb, ház, ház, ha lezakad, lesz más.

B. A. Tolosva. Ott leszek személyesen, akkor felelek.

A váróterem és vasúti kocsik ügyében legközelebb a legnagyobb készséggel.

5 kr.

Kitűnő sütőpor

körülbélül

40-50 deka 28. 7-7
búzaliszthez

STELLA regészeti-gyár,
Lederman és Bardach
BUDAPEST VII.

„STELLA”

SÜTŐPOR jobb
minden BÉCSI gyártmánynál!
Kapható minden jobb fűszerüzletben.

2 dekagramm.

AZ ELISMERT LEGJOBB TÉGLA!

Herczeg Windisch-Grätz Lajos

mindkét téglagyárában

Sátoralja-Ujhelyben

készül a legjobb minőségű

TÉGLA.

Megrendelések csakis kizárólag a hercegi uradalom sátoralja-ujhelyi központi TEJCSARNOKABAN vétetnek fel a régi tűzoltó köz és fűtca sarkán.

KITŰNŐ TÉGLA!

Első Zempléni Mosó- és Tisztító-Intézet.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudására hozni, hogy Sátoralja-Ujhelyben Dr. Schön Vilmos úr házában 7 éven át fenálló

Mosó- és Tisztító-Intézetemet,

újából berendeztem és elvállalok mindennemű fehérneműk, ugymint:

férfi ingek, gallérok, kézleők stb.

a legújabb bécsi módszer szerint a legnagyobb elővigyázattal mosatnak és vasaltatnak.

Intézetemben férfi ötnyök és csipke függönyök tisztítását mindenkor elfogadom.

Mosott ingek és gallérok, kézleők vasalását és fényesítését legjutányosabb árban elfogadom.

Kiváló tisztelettel

5-10 43

STEIDL MÁRIA.

VIDEKI MEGRENDELÉSEK pontosan teljesítetnek.

A magyar kölcsönös állatbiztosítási társaság

működését megkezdte s ajánlatokat állatbiztosításra

lovak és szarvas-marhákra
elfogad.

Bővebb felvilágosítást nyújt: a magyar kölcsönös állatbiztosító társaság Zempléni megyei vezérképviselősege

Sátoralja-Ujhelyben:

SCHWARCZ LAJOS

Felső-Zsolyomka, Cehy Péter ur házában.

LANDESMANN MIKSA ÉS TÁRSA

két gyorsajtóval, különféle segédgépekkel s a legdivatosabb betűfajokkal,
a kor igényeinek megfelelően berendezett

KÖNYVNYOMDÁJA

WEKERLE-TÉR SÁTORALJA-UJHELY DR. SCHÖN HÁZ

ajánlkozik mindennemű **könyvnyomdai munkának**, u. m.: hírlapok, folyóiratok, könyvek, röpiratok, diszművek, szinlapok, takarékpénztári évi zárszámadások, tanodai jelentések, árjegyzékek, számlák, bárcakönyvek perforirozva (lyukkasztva), levélpapírok és levélborítékok, eljegyzési, lakodami és táncvigalmi meghívók, táncrendek, gyászjelentések, körlevelek, táblázatok, falragaszok stb. stb.,

iszléses, hibátlan, gyors, pontos és jutányos árban

kivánatra több színben való elkészítésére.

Nagy raktár mindenféle községi, körjegyzői, ügyvédi, kereskedői, egyházi és iskolai

NYOMTATVÁNYOKBÓL,

melyek itt olcsóbban kaphatók, mint bárhol.

Előfizetésre és hirdetések közlésére a legalkalmasabb és legolcsóbb lap a

„FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP”

5 vármegye független polgárainak legelterjedtebb lapja. Megjelen hetenkint kétszer.

Előfizetési ára: Egy évre 5 rt Felévre 2 frt 50 kr. Negyedévre 1 frt 25 kr. Hirdetések jutányos árban közölcetnek